

ORSZÁG VILÁG

**GELLER ÖDÖN
RIPORTLAPJA**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1937. VIII. 15. — XXVI. évi. 16. sz.

SCHUTZ
POSZTÓ
NAGYÁRUHÁZA

ORSZÁG-VILÁG

(Erdélyi Élet)

Politikai, társadalmi, közgazdasági és művészeti országos riportlap

Főszerkesztő: GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott kiadói hivatali megbízottak:

Hegedüs Béla	București
Gózon Károly	Cluj
Geller Endre	Timișoara
Neuman László	Oradea
Krausz József	Satu Mare
Berkes Andor	Tg. Mureș
Dietrich Gusztáv	Brașov

Az Ország-Világ uccai árusítását beszüntettük.

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000, magánsoknak 600 lei

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féoldal 2000 lei

A sajtótörvény értelmében két mutatóvényszám elfogadása előfizetést jelent.

Hirdetések közvetlenül a kiadói hivatalhoz is eljuttathatók, de csak akkor, ha a hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szöveg oldalán 8 lej, hirdetés oldalon 6 lej, — négyzetcentiméterenként. Helyi hírek esetén 50 lej, szöveg közötti részben 32 lej a sorj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végen szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadói hivatali hírek.

**Ardeal-i szerkesztőség és kiadói hivatal: ARAD,
Bul. Reg. Ferdinand 19. Telefon: 15-25.**

Szerkesztőségi órák: d. e. 8-12-ig, d. u. 4-6-ig

Nyomda: Lovrov & Co., Arad, Bul. Regele Ferdinand 5, Tel: 14-84.

**Ardeal legfrissebb
híreit az 52 éves**

ARAD-I KÖZLÖNY
hasábjairól olvashatja

Fizessen elő az

Arad-i Közlöny-re

Hirdessen az

Arad-i Közlöny-ben

A szegények kórusa:

„hagyják meg a falat kenyérünket!...”

A kenyérdrágulást természetesnek tartjuk, ha a nyersanyagok árának emelkedését nézzük. Elvégre a buza ára aránylag elég rövid idő alatt szép karriert futott be és úgy látszik, mintha megint „valódi” háborus konjunktúra küszöbén állna. De a pékek nemcsak a buza árára hivatkoznak, azt mondják: **a tűzifa ára is megdrágult.** Ez is igaz. Éppen most kerültek nyilvánosságra azok az árak, amelyeket a fakitermelő vállalatok kérnek a kereskedőtől. Különösen a fixfizetéses alkalmazottak már most borzonganak a téltől. Mi lesz a télen, mibe fog kerülni a fa?

Ha mindenben igazuk is van a pékeknek, akkor nem marad más hátra, minthogy bele kell nyugodni a kenyér drágulásába.

Hiszen nem volna olyan nagy szerencsétlenség a drágulás, ha a jövedelmek is ennek megfelelően növekednének.

A legnagyobb baj az, hogy a reális bérek nemhogy emelkedtek, hanem csökkentek és ezt bizonyára nagyon jól tudják az illetékesek, akik az árak pulzusán tartják a kezüket. Bizonyára jól tudják, hogy az emelkedő konjunktúra esetén az árak növekedése tullicitálja a nominál bérek emelkedését. Cluj / Central University Library Cluj

a bér vásárlóereje csökken.

Most olvassuk az angol munkaügyi minisztérium adatait, amely sszerint az utóbbi „jobb” években a névleges munkabér 4 és fél százalékos emelkedést, a megélhetés költségeinek jelzőszáma 5 százalékkal felülmulta.

Ha pedig így van, akkor kétségtelen, hogy a kenyér drágítása nem egyszerű termelési költségprobléma, még kevésbé a termelői haszon kérdése, hanem egyszerűen **közügy.**

Annyira közügy, hogy minden bani emelés legalább ugyanannyi éhesen maradt családot jelent, a „tejjel-mézzel folyó Romániában.

Az olvasó erre azt felelné, hogy:

meg kell akadályozni a kenyérárak emelkedését.

A tanács kézenfekvő, de vajjon hogyan kell megakadályozni az áremelést? A termelési költségek emelkedését — úgy látszik — nem lehet megakadályozni.

azt viszont senki sem kívánhatja a péektől, hogy altruista alapon süssenek kenyeret. Tehát? Nem marad más, mint meg kell szüntetni a lisztet terhelő különböző adókat,

amelyekre a malmosok már ugyis régóta panaszkodnak. Ha ez bekövetkezik, akkor talán nem emelni, hanem csök-

kenteni lehet a kenyér árát. A lisztadó évenként jelentős összegre rug és érzékenyen sújtja a fogyasztó közönséget, persze legjobban a legszegényebb osztályokat. A drágaság lépten-nyomon érezhető és elsősorban érezhető a közszükségleti cikkeknel kezdve a kenyértől, ahol igazán nem lehet takarékoskodni, ahol nem lehet kisebb karéjjal kielégíteni az éhes gyomrot.

A fixfizetéses alkalmazott — akinek szomorú helyzetét már sok esetben szóvátettük — napról-napra nehezebb viszonyok közé kerül. Már szinte úgy érzi, hogy zsákuccába jutott, ahonnan csak úgy tud kivergődni, ha az élelmickek árainak a drágulásával arányosan megjavítják a fizetését.

Most talán még jobban alkalmazható az az igazság, hogy javítani kell a legszélesebb néprétegek vásárlóképességét,

ha azt kívánják a termelők és az eladók, hogy az érezhető javulás tartós maradjon

és a világ ismét vissza ne zuhanjon a depresszió súlyos korszakába. Még mindannyian frissen visszaemlékezünk arra az időre, amikor minden kereskedelem szűk keretek közé szorítva vergődött és minden oldalról csak panasz, segélykiáltás hallatszott.

Ennek az időnek nem szabad visszatérnie, mert az csak újabb pusztulást, egzisztenciák ezreinek rombadöntését jelentené. A drága kenyér problémája ezeket a gondolatokat vetette fel és a közérdek azt kívánja, hogy sürgősen találjanak olyan megoldást, amely kielégíti a fixfizetéses alkalmazottat, a szegény munkást: **az ország lakosságának nagy többségét.**

Salamon Béla és társulatának Ardeal-i végigjátéka

A nagyközönség az élénk, színes plakátokról örömmel értesült már, hogy Salamon Béla, a budapesti kabaré-komikusok koronázatlan fejedelme augusztus 14-én, szombaton este és 15-én, vasárnap délután és este vendégszerepel az aradi Nyári Szinkörben. A belügyminisztérium hosszú évek után ismét engedélyezte a budapesti Terézköruti Színpad kitűnő művészenek romániai vendégjátékát és így Arad közönsége ismét végigkacaghatja a nagy nevetető pompás játékát és utolérhetetlen mókáit. Salamon Béla a Terézköruti Színpad idei évadjának legsikerültebb bohózatait, tréfáit hozza magával, úgy hogy maga a műsor már biztosíték arra, hogy a közönség három órás kacagó-orkánja fogja végigkísérni az előadásokat.

Salamon Bélán kívül a három legszebb és legtehetségesebb budapesti kabaré-színész: Bodó Ica, Budaházy Magda és Vásárhelyi Ica, a férfiak közül pedig Homm Pál, Fülöp Sándor és a kitűnő Cluj-kolozsvári Tompa Pufi teszik majd próbára a közönség nevető-izmaizait.

Nem örülünk a mások bajának...

A világháború alatt a német vezérkar, amint Ludendorff könyvéből is tudjuk, nemcsak a stratégiai terveket dolgozta ki, hanem sok minden más tervvel is próbálkozott. A porosz militarizmus beleyült a politikába, a gazdasági életbe, a diplomáciába és abban az időben, amelyben a porosz militarizmus volt a gerince a németység hősi ellenállásának, szinte úgy látszott, hogy a németység egyetlen menekvése a tökéletes engedelmesség a militarizmus parancsaival szemben. A német katonák a lövészárkokban vívták hősi harcaikat, a német vezérkari tisztek az egész világ ereje ellen védekeztek és ebben a túlfeszített munkában, ebben a nagy erőfelfejtésben történtek hibák is.

Ilyen hiba volt az a bölcs terv is, hogy úgy lehet megakadályozni a német parasztság spekulációját a háborús nyomorúsággal, hogy levádják Németország valamennyi disznóját, nehogy a paraszt a disznóval etesse fel azt a búzát, amelyet a maximális áron nem akar odaadni a városi lakosság élmezőjére.

Ez volt a „Schweineschlacht”, ahogy Németországban keserű humorral még esztendő után is emlegették azt a nagy ütközetet, amely körülbelül 1926-ig megbénította az egész német állattenyésztést.

Hát akkor háború volt és olyan potomsággal nem törődhetett a német vezérkar, hogy mi lesz tíz esztendő múlva a disznókkal. Ezt meg lehet érteni és valami igazságtalanság van abban, hogy amikor a háborús hibákat vizsgálgatják, előszedik ezt a rosszul sikerült stratégiai tervet is. De most nincs háború, most állítólag béke van és nincs semmi indok arra, hogy egy nagy nép közellátásával veszedelmes kísérleteket folytassanak.

A német kormány legutóbbi rendelete szerint Németország földművelésének minden szemes gabonát az emberi táplálkozás céljaira be kell szolgáltatni.

A rendelet szerint a gabonát százszázalékosan az emberi táplálkozás céljaira kell felhasználni, mert Németországnak nincs devizája, hogy külföldön vásárolhasson búzát, rozsot és amint a rendeletet kommentáló nemzeti szocialista lapok magyarázzák,

a háromszázéves nemzeti szocialista lelki nevelés után a német nép elvárja, hogy a német parasztság százszázalékosan eleget tesz ennek a rendelkezésnek, mert ettől függ a német városi lakosság, ipari munkásság sorsa.

Amint nagyon jól tudjuk, a gleichschaltolt sajtó nem kritizálhat és nem kételkedhet. Ami történik, az jó és amit felsőbb helyről rendelnek el, az bölcsen van, amit a párt akar, az maga a tökéletesség. Ennek végiggondolása után megdöbbenve látjuk, hogy

még az olyan ezerszázalékosan nemzeti szocialista újság is, mint az „Angriff”, bizonyos kételyekkel és aggodalmakkal beszél a gabonamennyiség százszázalékos igénybevételéről.

Az „Angriff” legállapítja, hogy a gabona csak emberi táplálkozásra

való felhasználása igen kétséges helyzet elé állítja a német állattenyésztést, elsősorban a disznótenyésztést, mert Németországban azokon a vidékeken, ahol a disznótenyésztés a mezőgazdaság egyik jelentős munkája, rozssal, árpával is hizlalták a disznókat. Az „Angriff” szerint a zsirellátás kérdése igen súlyos probléma most, hogy a gabonát százszázalékosan le kellett foglalni az emberi táplálkozás céljaira.

Egy másik nagy német ujság, az „Augsburger Zeitung” arról ír, hogy a tojásellátás teljesen problematikussá vált, mert ha az utolsó szem gabonát is lefoglalják azért, hogy a városi lakosság és az ipari munkásság akármilyen kevés és akármilyen rosszminőségű liszthez juthasson, nem marad semmi a sztranyások táplálására, tehát nem lesz tojás.

A kérdés úgy kezdődött, hogy mi lesz az emberekkel. Akármennyiszor is magyarázták el a német munkásnak, hogy zsir helyett, a szalonna helyett sokkal egészségesebb barna, sőt fekete kenyeret enni, valamit mégis kell enni a német munkásnak és a fekete kenyeret valamiképpen mégis biztosítani kellett. A devizahiány miatt gondolni sem lehetett arra, hogy külföldről vásárolják a gabonát, mikor, amint a német lapok késervesen felpanaszolják, az európai gabonatermő országokban rossz a termés, emelkednek az árak és ezek az országok csak nemes valutáért akarnak gabonát szállítani és a gabonájukért nem fogadnak el például fotografáló masinát. Akárhogyan is, de biztosítani kellett a legszükségesebb kenyeret és igazán elfogultság volna megítélni azokat a felelős tényezőket, akik ráfanyalódtak arra a kényszer rendszabályra, hogy minden gabonát az emberi táplálkozás céljaira foglaljanak le. Csakhogy nagyon ágasbogas ez az emberi táplálkozási kérdés. *BCU Cluj / Central University Library Cluj*

Az ember nemcsak igével él, horogkeresztes igével, hanem kenyérrrel is, de maga a kenyér nem elég és kell a hus is, kell a zsir is, kell a tojás is,

hogy a vajról, tejről ne is beszéljünk, hiszen jól emlékezünk arra a híres mondatra, hogy a német népnek nem vaj, hanem ágyu kell. Hát vaj nem kell, de zsir mégis csak kell, tojás mégis csak kell, erős testi munkát végző férfiak és kis gyerekek, szoptató asszonyok nem élhetnek meg csak kenyéren és nem élhetnek meg csak szép igékből.

Azt lehetne erre mondani, hogy mi közünk hozzá. Ezért fájjon azoknak a feje, akik elhitették magukról, hogy nagyszerűen értenek nemcsak az agitációhoz, hanem a mezőgazdasághoz és a szervezéshez.

Mert itt valami termelési és szervezési hiba van. Németország azelőtt sem volt mezőgazdasági ország és azelőtt is volt nagy ipari lakossága. Még se hallottunk soha arról, hogy Németországban ne lett volna elég kenyér, hus, zsir, tej, vaj. A háború nem számít ennek a kérdésnek a megítélésénél, mert a háborúban Németország ostromlott vár volt és mert a háborúban Németország mezőgazdasági termelése egész természetesen hanyatlott, hiszen a férfiak nem dolgozhattak a földeken, a lövészárkokban kellett kinlódniuk és a háború idején a blokádnak miatt nem lehetett Németországba mezőgazdasági terményeket importálni. Németország már legalább harminc-negyven esztendeje rászorult a mezőgazdasági importra és ma is rászorul. Ma azonban nem akar importálni, nem lehet azt mondani, hogy nem tud, hiszen szegényebb népek is tudnak importálni. Nem akar, mert

a devizák más célokra kellene, amint az a bizonyos híres beszéd mondta: nem vajra kellene.

Itt van tehát a szervezési hiba és el lehetünk készülve rá, hogy ez a szervezési hiba nagy bajokat fog okozni. Ez már nem olyan egyszerű dolog, erre nem mondhatjuk, hogy fájjon érte azoknak a feje, akik a hibát elkövették. Az ilyen hibákért mindig az ártatlanok szoktak bűnhődni és úgy érezzük, hogy

komizság volna, ha annak örülnénk, hogy a dolgozó német munkás és az ártatlan német gyerek szenved meg ezt a hibát.

Általában nem jó más népek bajait örömmel nézni, mert soha nem lehet tudni, hogy a bajok meddig fejlődnek és a fejlődés hova vezet. Régi szabály az, hogy a kevés kenyér, a rossz kenyér elégedetlenséget támaszt. Ép így régi szabály az is, hogy a belső elégedetlenségeket külső sikerekkel lehet levelezni.

Európa tehát nem lehet közömbös ebben a kérdésben és nem nézheti gunyos kárörvendézzel, hogy télre nem lesz hús, zsir, tojás Németországban.

A kérdés most nemcsak az, hogy mi lesz a disznókkal és mi lesz a tyukokkal, a kérdés most sokkal inkább az, hogy mi lesz az emberekkel, akiknek közös veszedelme az, hogy nem jut takarmány a németországi állatoknak.

Összeomlás és beomlás fenyegeti az aradvárosi mozikat!

(ARAD). A városi mozik képtelen és minden üzleti kezdeményezést megakadályozó adminisztrációjáról már az unalomig eleget irtunk. Rámutatunk arra, hogy a városi mozik állandó deficitje folyton emelkedik.

A napokban közigazgatási inspektor vizsgálta felül a Central és Select adminisztrációját és látva a hatalmas és folyton emelkedő deficitet, megdöbbenésének adott kifejezést, hogy a város még mindig fenntartja saját kezelésében a mozikat, holott azokat már régen bérbe kellett volna adnia, hogy megszabaduljon az újabb ráfizetéstől.

Ez a gazdálkodás a város adófizető polgárainak pénzével nem mehet már tovább.

A város vezetőségének tabula rasa-t kell csinálnia, hogy megkímélje a várost egy szegycmenteljes anyagi bukástól és hogy a mozik sokmillió befektetéséből megmentse azt, ami még megmenthető.

Itt említjük meg, hogy a Central-mozival baj van: az épület tetőzete beomlással fenyeget.

Ez is egyik oka annak, hogy a közönség távoltartja magát a Centraltól, mert még élénk emlékezetében van a timișoareai Capitol-mozi sajnálatos példája.

Amikor a régi lovardát átalakították mozgófénykép-

színházra, nem helyeztek súlyt a tetőszerkezetre és nem próbálták ki teherbíróképességét. Az idők folyamán az amugyis régi tetőtartó gerendák elkorhadtak. Ehhez járult az a megterhelés, amit az idézett elő, hogy a nyári mozi székeit a Central padlásán helyezték el. Ezt a súlyt a tetőszerkezet nem bírta el és hatalmas repedések tántogának a mozi plafondján, ami a közönséget elriasztja a mozi látogatásától. Arra legyen gondja a muzik vezetőségének, hogy a városnak ez a vagyonkomplexuma ne vesszen el és hogy a közönség testi épségét ne fenyegetse veszedelem.

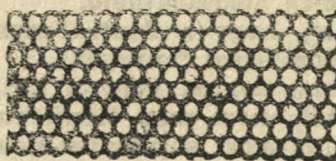
Horváth László és Jávor Alfréd bucsuelőadása

Jávor Alfréd, aki már 15 éve az aradi közönség kedvence, végérvényesen eltávozik a városból, színigazgató lesz és sajnos, Horváth Lászlót is magával viszi, aki rövid egy szezon alatt a közönség szívébe lopódzott és a város közönségének szeretetét élvezte. Ez a két kiváló művészember Joon Broadley angol államügyész szenzációsan megírt darabjában, a „Halálra ítélve” című bűnügyi történetben bucsuzik Arad közönségétől. Aradon még nem tapasztalt művészi élményre van kilátás, tekintettel a kitűnő szereposztásra és Horváth László szakavatott rendezésére. A közönség érdeklődését feltétlenül fokozni fogja egy nagyon érdekes ötlet, amely szerint minden jegyhez mellékelnek egy szavazólapot. A közönségnek el kell találnia, gyilkolt-e az államügyész, vagy sem. A szavazólapokat a második felvonás végén a jegyszedők összegyűjtik és akik a helyes megoldást eltalálták — amely a harmadik felvonásban természetesen megoldódik — azok között mindkét estén három-három nagyértékű nyereményt sorsolnak ki. A két előadás iránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mert ez a két izzig-vérig művészember maradandót akar és fog alkotni, hogy méltóképpen bucsuzzon el Aradváros közönségétől.

Buttinger Teréz újra 2 leírt vállal gallér és kiegészítő tisztítást. Elsőrangú munka. Saját gépeimmel mosok és vasalok ARAD, Consistoruliu-ucca 35. szám, az udvarban a kapuval szemben —o—

„Perforál” Kiss

Strada
Mureşanu
No. 3

Malom- és
cséplő-
sziták a
legolcsóbb
árban

IRENE HARAND:

Nyílt levél

az Apărarea Națională szerkesztőjéhez

BUCUREȘTI

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Lapjának 1937 július 6-i számában a kiadásomban megjelenő „*Lechlichkeit*” c. folyóirattal foglalkozott és 1937 február 4-én megjelent lapszámomban „*Olasz hang: a jegyzőkönyvek — hülyeségek*” címen közzétett cikket lesújtó bírálatba részesítette. Az ön cikkének a címe: „*Miként csinálják a közvéleményt*” arra mutat rá, hogy én egy olasz lapban megjelent, a „*Zion bölcseinek jegyzőkönyvei*”-ről szóló *véleményt jogtalanul állítottam oda, mint a világ közvéleményének megnyilatkozását. Cikkének végén elég világosan azt írja, hogy én a zsidók cinkosaként azon fáradoztam, hogy egy „obskurus újságíró” felfogását, mint az olasz kormány véleményét állítsam be.*

Ön „*Apărarea Națională*”-nak nevezi magát. Fordításban ezek a szavak így hangzanak: „*A nemzeti védelem*”. A nemzet nevében soha annyit nem vétkeztek, mint a mi korunkban. Tulajdonképpen miről van szó? Köztudomású, hogy a cári kormánynak bűnbakokra volt szüksége, hogy a kimondhatatlan nyomorban levő nép haragját elterelje az Oroszországban uralmon levő csoportok gonosztetteiről. *A zsidóság volt ez a bűnbakk. Ez könnyű volt, mert ez az embercsoport védtelen kisebbséget alkotott.*

Az eljárás nem volt nemes, nem volt keresztényi, de kényelmes volt és célravezetett. A nép haragját a zsidók ellen legkönnyebben a legképtelenebb mesék, hazugságok és rágalmak terjesztésével ébresztették fel. A zsidók terhére költött gonosztettek közé tartoztak a „*Zion bölcseinek jegyzőkönyvei*”, amelyek azt akarták a népnek bebeszélni, hogy a zsidók világhatalomra törekednek és hogy e célból a legártalmasabb eszközöket, mint hazugság, csalás, gyilkosság, járványok terjesztése, bombamerényletek, hidak felrobbantása és a nép megmérgezése, használják fel.

Nem fontos, vajjon tudott-e a cár a „*jegyzőkönyvek*” hazug voltáról. A tény az, hogy semmit sem tett a zsidók közötti rendezett vérfürdő ellen és hogy az éppen oly stupid, mint aljas „*jegyzőkönyvek*” a cár uralma alatt pogromok rendezésére szolgáltak eszközökül.

Minden becsületesen gondolkodó és emberségesen érző keresztény már az első röpirat megjelenése után tisztában volt vele, hogy itt egész közönséges népcsalásról van szó.

Az egész világ tudja, hogy a zsidók mily borzalmas üldöztetéseknek vannak kitéve Európa keletén és délkeletén, az egész világ tudja, hogy a szenvedések milyen szomorú láncolatát kellett a zsidó embercsoportnak a középkorban egészen az ujkor mélyéig elszenvednie és egyetlen komoly ember sem szánta el volna magát arra, hogy a „*Zion bölcseinek jegyzőkönyvei*” igazságának és valóságának tézisért képviselje.

Ez a tény azonban nem akadályozta meg a világ antiszemitáit, hogy ezt a szemetet ne tekintsek a zsidóellenes propaganda szívügyének és hogy mint ilyen ne alkalmazzák. Nem csoda tehát, ha azokban a német körökben is terjesztették, amelyek nem találtak más módot a hatalom megszerzésére, mint a zsidó polgártársai elleni gyűlölet selkorbácsolását.

A világháború után súlyosan nehezedtek a versaillesi béke láncái a legyőzött és megalázott Németországra. A háború utáni idők politikai pártjai beletörődtek a német bukás következményeibe és lépéseket tettek, hogy tárgyalások révén érjék el a békeszerződés enyhítését és megváltoztatását. A német nép tulnyomó része is azon volt, hogy a volt ellenséghez való közeledés útján és a céltudatos megértési politikával megteremtse a háborús sebek gyógyításának és gazdasági újjáépítésének előfeltételeit. A revánst csupán a politikusok celenyészően kis csoportja akarta. Ezek számára az antiszemita eszközül szolgáltak. Így alakult meg a *Nemzetiszocialista Német Munkáspárt*, amely a zsidógyűlöletet főfegyverként használta és amelynek alkalmat adott a német nép kimondhatatlan nyomora, hogy a német tömegekben gyökeret verhessen. A nemzetiszocialisták gyűlésein a „Zion bölcseinek jegyzőkönyvei” nagy szerepet játszottak. Senki sem vette magának a fáradságot, hogy felvilágosítsa a németeket arról, hogy ezek a „jegyzőkönyvek” hamisítványok és egyben plágium is. Csak a nemzetiszocializmus hataomrajutása után adódott alkalom rá, hogy az egész emberiség megismerje az igazságot. Ezuttal nem akadályozhatták meg az antiszemiták, hogy a nép széles rétegei meg ne tudják, mennyire becsapták és rászedték őket a „Zion bölcseinek jegyzőkönyvei”-ről szóló mese terjesztésével. / Central University Library Cluj

Bernben a svájci bíróság előtt pör folyt le, amelyben arról kellett döntenie a bírónak, vajjon valódi vagy hamisított dokumentum a „Zion bölcseinek jegyzőkönyvei” című pamflet. A svájci bíró 1935 május 14-én délután négy órakor hirdette ki az ítéletet. A vád alá helyezett antiszemitákat elítélték. Az indokolásban a bíró szószerint ezeket mondta:

— *Megállapítom, hogy a „jegyzőkönyvek” valóságokra nézve nem hoztak fel bizonyítékokat. Ugy ezek, mint az inkriminált iratok a berni szennyirodalom-törvény 14. szakaszában körülírt fogalma alá esnek, mert eldurvító és erkölcstelen a hatásuk és alkalmasak arra, hogy büntetttre izgassanak. A „jegyzőkönyvek” éppen úgy hamisítványok, mint amennyire plágiumok. Meg vagyok róla győződve, hogy seny-*

HIRLAP

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D,

Str. Meşianu 1. — Tel. 97.

**Magyar elterjedtségénél
lova a legeredményesebb hirdetési orgánum.**

íratok, sőt ennél több: hülyeségek.

Tisztelt Szerkesztő ur! Így hangzott a keresztény, pártatlan berni bíró ítélete. Hát szükségem volt-e még az olasz újságra is, hogy bizonyítsam a „jegyzőkönyvek” stupid voltát?

En nem azért hivatkoztam a tekintélyes „Affari esteri” című lapra, amelyben *Italo Tavolatte* tanár hülyeségeknek mondotta a „jegyzőkönyvek”-et, mert seltételeztem volna, hogy létezik ma még kultúrember, aki hisz a „jegyzőkönyvek”-ben, hanem azért, mert dr. Tavolatte azt mondta, hogy a „jegyzőkönyvek” tartalma az antiszemita fantaszta beteges agya számára is hülyeségek. Hogy dr. Tavolatte kompetens, azt ön is elismeri, amennyiben megállapítja, hogy olyan lap, mint a „Temps” rendes munkatársai közé sorolja.

En azonban azt akartam bizonyítani, hogy milyen eszközökkel küzdenek a zsidógyűlölők. És ön, tisztelt Szerkesztő Ur, csak hasznára volt ügyemnek, amikor a Tavolatto tanárra történt hivatkozásom miatt megtámadt.

Ön azt állítja, hogy az említett olasz újságnak nincsenek kapcsolatai az olasz kormányval? Ön azt állítja, hogy Tavolatto tanár nem az a mértékadó újságíró, akinek és kiadom? Mi következék ebből? Hogy a „jegyzőkönyvek” valóságára nézve még fennáll kétely? Vagy a tartalmuk nem oly hülye, mint amilyenek Tavolatto tanár állítja?

Nem látja, mennyire nevetségessé teszi önmagát?

A román lapok ma már eljutnak az egész világba. Az ön „Apărarea Națională”-ja is eljutott hozzám. Azt mondták nekem, hogy naponta jelenik meg Bucureștiben.

Nem ez a tény töltött el szomorúsággal, hanem az a körülmény, hogy keresztény román fivérem és nővérem az ön újságját olvassák és hisznek a mesékben, amiket ön terjeszt és igaznak tartják a hülyeséget, amit ön feltűnt nekik.

nem akarom önt megsérteni, sem szidalmazni. De a tény, hogy ön a kardját összeméri az enyémmel a „jegyzőkönyvek” miatt, azt bizonyítja számomra, hogy mégis akadnak a világon agyvelők, amelyeknek beteg volta megengedi, hogy a „Zion bölcséinek jegyzőkönyvei”-i harci eszközként felhasználják.

Elvakutságában azonban nem látja, mennyire árt ön a hazája jó hírnevének, ha a világ tudomást szerez róla, hogy egy román napi lap a „jegyzőkönyvek”-kel mint olyan ténnyel foglalkozik, amely még egy vita tárgya lehet.

De sokkal komolyabb dolgot kell itt mérlegelni. Miként a fenti fejtegetésekből láthatja, a nemzetiszocializmus abból a törekvésből született, hogy a történelem kerekét visszafelé fordítsák. A háborút követő világesemények szakaszát revideálni kell és meg kell változtatni a tényeket, amelyek az események következményei voltak. Arról nem akarok beszélni, hogy az ilyen kívánalmak teljesíthetők-e és hogy vajjon az emberiség érdekében valók? Bizonyára sokkal jobb lenne, ha egyáltalán nem történt volna meg sok abból, amit a háboru és a béketárgyalások elkövettek. Önt ellenben megkérdezem:

Romániának, az ön hazájának érdeke-e, hogy olyan áramlatokat istápoljon, amelyek arra vezethetnek, hogy a békeszerződések által teremtett viszonyok változást szenvedjenek? Vajjon nem adja a tény, hogy a román antiszemita a nemzetiszocialista kürtöt fújja, azt a

bizonyítékot, hogy azok az elemek, amelyek politikai karrierjüket, polgári állásaikat, a hatalmukat, befolyásukat, a gazdaságukat pimasz és aljas zsidóellenes hazugságok terjesztésével növelni akarják, készek rá, hogy elárulják saját nemzetük és saját hazájuk érdekeit, ha arról van szó, hogy szennyes céljaikat elérjék? Az antiszemizmussal való fegyverbarátság és a nemzetiszocializmussal való szövetség ma a háborut jelenti. Szüksége van Romániának a háborura?

Használhat a háború Romániának?

Hát nem a béke periódusára van szüksége az ön hazájának, hogy gazdaságát stabilizálja és a nép részére jólétet és boldogságot teremtsen?

Romániában is van zsidó-kérdés, de éppen olyan, mint Ausztriában, az én hazámban és más államokban, ahol zsidók laknak. Ezt a zsidó-kérdést, tisztelt Szerkesztő Ur, mi keresztények okoztuk. Évszázadokon át elzártuk a zsidók elől a mezőgazdasághoz és iparhoz vezető utat és amikor megadtuk nekik az ugynevezett szabadságot, a zsidó intellektuális csupán azokat a hivatásokat választhatták, amelyek részükre hozzáférhetőek voltak. Ezért nincsenek ma zsidó parasztok és állami hivatalnokok, nincsenek zsidó miniszterek és katonatisztek, de van sok zsidó kereskedő, orvos és ügyvéd.

Ennek dacára a világegyenleg ma sokkal kedvezőbb az emberiségre nézve, mint a zsidóságra nézve, mert az emberiségért rövid ideje folytatott zavartalan tevékenységük során megszabadítottak undok nemibetegségektől (Ehrlich Neusser); a zsidó szellemnek köszönhetjük a telefont (Berliner); a rádiót (Hertz és Lieben); a mozit (Lumière) és az autót (Markus). A világon egy százalék a zsidó és 17 százalék a Nobel-díjas zsidó.

Láthatja tehát, tisztelt Szerkesztő Ur, hogy a zsidóknak nincs szükségük segítőkre a közvélemény meghamisítására. Csupán azért van szükségük segítőkre, hogy mi keresztények megtudjuk az igazságot, hogy a közvélemény ne rágalmak alapján, mint a „Zion bölcseinek jegyzőkönyvei”, hanem a tények alapján alakuljon ki, mint amilyenek a berni bíró ítélete és a zsidóknak az emberiségért való teljesítményei, amiket, agya a „Zion bölcseinek jegyzőkönyvei” iránt felvédőképes, ön nehezen tudna letagadni.

Csak a városi jéggyárban vízvezetéki vízből gyártott

m ü j é g

olesó, higiénikus és kristályos.

Előfizetések és megrendelések: Uzienele Municipiului. — Telefon 25.

HÖLGYEIM!

Fodorné

zsiros, pattanásos, szeplős,

ápolassák bőrüket, mert az ápolatlanság korai öregedést idéz elő.

speciális kozmetikája elhanyagolt, száraz, bőrével tökéletesen rendbe hozza! Arad, Str. Alexandri 3

Adrágaság hullámverése a kereskedelemben

A magas adók felborították az áru-kalkulációt. — A tavaszi és nyári idény nem elégtette ki a kereskedőket, az őszi szezon bizony'alanul kezdődik

Az őszi idény küszöbén a belföldi kereskedelem súlyos problémák előtt áll. A tavaszi szezon kedvezőtlen alakulása folytán nagy árukészletek halmozódtak fel, főként a divatáru és ezzel kapcsolatos üzletekben. Amennyire a behozatali statisztikából és a divattal összefüggő belföldi gyárak üzleti eredményeit mutató adatokból megállapítható, a kereskedelem élénkebb és fokozottabb üzleti tevékenységre készült fel a tavasszal, mint hét év óta bármikor, ami azzal magyarázható, hogy a múlt évben megindult utánpótlási folyamatban tovább fokozást vártak a fogyasztók részéről.

Várakozásaikban azonban súlyosan csalatkoztak.

Részben a katolikus és görög-keleti husvét közötti időbeli távolság volt olyan nagy, hogy a görög-keleti husvétra már nem feleltek meg a márciusi katolikus husvét árucikkei, részben az időjárás volt annyira kedvezőtlen, hogy a fogyasztók nem mertek vásárolni. A fogyasztó tömegek az utóbbi időben egyébként is túlzott mértékben berendezkedtek arra, hogy az időjáráshoz viszonyítsák vásárlásaikat és kedvezőtlen időjárás esetén tavaszi árut egyáltalán nem vásárolnak, pénzüket inkább a nyári vásárlásokra tartalékolják. A női divatcikkek egyes csoportjában a tavaszi forgalom a felét sem érte el annak, amire felkészültek és meg sem közelítette a tavalyi forgalmat. Ezzel szemben, a nyári bevásárlásokban meglehetősen nagy élénkség mutatkozott, de a divat gyors változásai miatt a tavaszi árut nem lehetett a nyárral együtt értékesíteni, legkevésbé a selyem- és kézműárukban.

A FELEMELT ADÓK KÖVETKEZMÉNYEI

A raktáron maradt tavaszi áru súlyos teherterelt jelentett a kereskedők számára és éppen ezért nem tudják, hogyan készüljenek fel az ősze. A bizonytalanságot érzik a gyárak is, amelyekhez csak szórványosan érkeznek meg rendelések, annak ellenére, hogy normális körülmények között augusztus elején már megkezdődnek az őszi szállítások. A gyárak egyelőre kénytelenek raktárra dolgozni, de az őszi árakban majd meg kell fizetni a raktárra készített áru kamatveszteségeit.

Egész bizonyos tehát, hogy az őszi áraknál lényeges áremelkedés várható a tavaszi bevásárlások áráival szemben.

Ha akarja, már nemcsak álom...

Loteria de Stat

Már kaphatók a

II-ik osztály

szerencsés

sorsjegyei

H u z á s :
1937 augusztus 15.

București
Budapest
Berlin
Paris
London
B é c s

...és luxushajón az óceánon át...

Amerika
Á z s i a
A f r i k a

Szép a világ!

A nyaralásuk megakadályozta ab-
ban, hogy sorsjegyet vegyenek?
Nem veszítettek semmit, mert

250.— Leiért

ujra megkezdhetik a játékot Forduljanak bizalommal

Arad, I. OLARIU, Strada Brătianu No. 3.

A Colectura Oficiala -hoz

A kereskedők ezt az áremelkedést természetesen kénytelenek áthárítani a fogyasztó közönségre. Egyes cikkekben a nagy versengés miatt egyelőre nem következett be az áremelés. Különösen érezhető ez a műselyemnél. A legtöbb cikkben azonban már megegyezés jött létre a gyárak között az áremeleés tekintetében, minthogy a nyersanyag drágulása, a munkabér emelkedése és az üzemköltségek általános növekedése ezt elkerülhetetlenné tette.

Az áremelés másik fontos oka a magas adóztatás. Az adókiivető bizottságok általában

huszonöt-harmincöt százalékkal magasabb adóalapot állapítottak meg az idén, mint tavaly, erősen tulbecsülve azt az üzleti eredményt, amelyet a múlt évben a kereskedők és gyárak kimutathattak.

A kereskedelmi és iparkamara már a múlt évben rámutatott arra, hogy az adóztatásban tulbecsülték a várható üzleti eredményeket és az adókiivetések felemelésével elvágják az utját az üzleti fellendülésnek. Az adókiivetések mindenkor az előző év eredményeit veszik alapul és az újabban történt nagy adóemelésekkel nem vették figyelembe azt a súlyos körülményt, hogy az üzemek négy-öt éven keresztül nem voltak rentabilisak.

Jövedelmük csak azt a fokot érte el, amelynél fenntarthatták magukat, de a további fejlődésre nem nyújtottak jelentőséget.

Minthogy zavar valamennyi gazdasági üzemben előfordult, a kereskedők és gyárosok a lassan meginduló fellendülés első eredményeit kénytelenek voltak kibezekütni a hiányoknak a fedezésére fordítani. Kifizették bankadósságaikat, rendezték árutartózsáikat, megkezdték a készpénzvásárlást, amely a pénzhiány folytán rendellenesen nagyobb haszon elérését tette lehetővé és az évek óta először mutatkozó felesleget, üzleti hasznot beruházásokra használták fel. Ezt a hasznot adóztatják meg az ideki kiivetésekben, olyan megterheléseket róva az üzleti világra, amelynek az nem tehet eleget éppen azért, mert a hasznot már felélte, beruházta, elvásárolta. Nem tartalékolta, mert olyan nagy jövedelem nem volt, hogy tartalékolásra is juthatott volna abból. Nagyon szerény jövedelemtöbblet mutatkozott és a kereskedők általában már csak azért sem tartalékolnak ebből, mert a folyamat tartósságára számítottak.

MEGAKADNAK A VÁSÁRLÁSOK

Az időjárással szemben azonban tehetetlenek voltak és az egyes kereskedelmi ágazatok az árucserreforgalom révén olyan szoros kapcsolatban állanak egymással, hogy egyetlen ágazat elakadása áthárul valamennyi kereskedelmi ágazatra. A kereskedelmi kamara jelentései már megállapítják, hogy a tavaly megindult élénkülés nem folytatódott olyan mértékben, ahogyan várták és mindazokban az ágazatokban, amelyek nem állanak szoros és

közvetlen összefüggésben a mezőgazdasággal, bizonyos fokú elakadás mutatkozik.

A kereskedőknek és a gyárosoknak, de az iparosoknak sem volt az idén már olyan jövedelmük, amiből a megnövekedett adót megfizethették volna.

Mint hogy azonban az adót ki kell fizetniök, mert adobizonnyal nélkül sem árut behozni, sem egyéb jogokat gyakorolni nem tudnak, kénytelenek a megnövekedett adót az őszi árura háritani.

Ezzel szemben a városi és a nem földműves falusi lakosság jövedelme nem növekedett.

Orvosok hangoztatják, hogy a betegek még mindig a lehetőség legvégső határáig kerülnek őket. Az ügyvédek helyzetét még mindig a földművesvédelmi törvény súlyosbitja. Az építész mérnökök és földmérnökök kivételével az intellektuális ágazatok jövedelme semmivel sem növekedett. A magántisztviselők fizetését nem emelik, mert a szociális védelem csak a munkássára terjed ki. A közalkalmazottak fizetésemelése késik.

A nagy vásárlótömeg vásárlóereje nem hogy erősödne, hanem az élelmezési cikkek árának állandó emelkedése folytán egyre inkább gyengül,

mert természetes, hogy a jövedelemből elsősorban az élelmezést fedezik és csak azután gondolhatnak a ruházkodásra, valamint egyéb szükségletek kielégítésére.

A kereskedő tehát teljes bizonytalanságban várja az őszi idényt.

Az őszi divat még nem alakulhatott ki és így teljesen bizonytalan, hogy a tavaszra felhalmozott árukészletből mit adhatnak el az őszi folyamán. A szükséglet mértéke is teljesen kiszámíthatatlan. Ha nagyobb készletről gondoskodik a kereskedő, megtörténhetik, hogy az őszi áru raktáron marad ugyanugy, mint a tavaszi, amellet a jövő évi adókvetésnél, amelynél csak a bevásárlás fogalmát tudják ellenőrizni, súlyosabb adóra számíthat, mert sokat vásárolt. Ha nem vásárolt eleget, nincsen kellően felkészülve az őszi idényre, nincsen elegendő választéka, a vevő máshoz megy és nincs olyan árukészlete, amelyen az esetleges tavaszi veszteséget és az adóztatás terheit behozhatná. Az egyedüli lehetséges megoldás, a hitelvásárlás sem megoldás, mert az árut ki kell fizetni és minél távolabbi a fizetési határnap, annál drágábban vásárolnak.

Intézményes megoldás, vagy megfelelő tanács ebben a kérdésben sehonnan sem várható.

A szakértők általában óvatosságra intik a kereskedőket őszi bevásárlásaiknál, amelyeknél egyaránt kerülni kell az áruhalmozást és a túlzott tartózkodást is. A kereskedőnek kipróbált forgalmára kell berendezkednie.

Az őszi folyamán további áremelés várható és meg-

felelő bevásárlás mellett ez a többlet egyelőre fedezi majd megnövekedett kiadásait a forgalom jelentősebb fokozódása nélkül is. A fogyasztó szempontjai természetesen mások és így teljes határozottsággal nem számítható ki az őszi üzleti helyzet kialakulása, hiszen az őszi problémái nemcsak a kereskedő, hanem a fogyasztó számára is nagyon súlyosak. Óvatosság és elővigyázatosság jelenti az egyetlen lehető megoldást, amely mellett a kereskedelem elkerülheti a súlyosabb megrázkódtatásokat.

Elég volt a football-primadonnákból

(ARAD.) A napilapok sportrovata napok óta vastag betűkkel és kiabáló címekkel pertraktálja a szenzációt, hogy az egyik népszerű aradi labdarugó egyesület egyik játékosát 300.000 leierért megvásárolta egy franciaországi sportegyesület.

Az ilyen embervásár már megszokottá vált a teljesen elüzettesedett sportban, különösen és főként a labdarugó sportban.

Amikor országos viszonylatban is elismert kiváló írók rettentő küzdelmet folytatnak a mindennapi kenyérért, amikor neves festőművészek formálisan nyomorognak, amikor egyetemet végzett diplomások állástalanul lézengenek, szomorú jelen-ség a football-sportban az embervásár.

No de ez a korszellemből ered. A football-sport ma már nem magáért a sportért hevülő lelkes atléták amatőr sportja, hanem — tisztelet a kivételnek — más tisztességes kenyérkereső pályákat sutbadobó, dolgozni nem akaró fiatalemberek hivatásszerű foglalkozása.

Az embernek ökölbe szorul a keze, amikor délelőtt és délután ott látja a kávéházban a népszerű sportegyesület ugynevezett sztárjait, amint tétlenül lézengenek vagy römiznek. Hangsúlyozzuk: eltekintve a kivételtől — mind-egyiknek tisztességes kenyérkereső foglalkozása volt, amit elhagyott, hogy fixfizetéses játékos legyen a sportegyesületnek.

— Bizony a labdarugósport szörnyen elfajult — mondta szakember-informátorunk egy beszélgetés során. — A labdarugást hivatásszerűen üző játékosok hálátlanul visszaélnék azoknak a lelkes mecénásoknak áldozatkész-ségével, akik hatalmas összegeket juttatnak a football-sport támogatására. Valósággal zsarolják egyesületüket a fixfizetéses játékosok, akik a fizetésükön kívül még prémiumokat is kapnak. Ennek tudható be, hogy a sport-mecénások kezdik elveszteni a kedvüket attól a rendszer-

től, amely sztár-nevelésen alapszik. Hiszen régebben is voltak football-sztárok. Gencsy, Fackelmann, Eisenmagen a maguk idejében országos hírű játékosok voltak, akiket a sportszeretet lelkesített és hevített. Ezek sem fizetést, sem prémiumot nem kaptak. A sportteljesítményükért járó elismerés abból állt, hogy egy-egy győzelem után klubvacsorán ünnepelték őket és ha idegenbe ment a csapat játszani, az egyesület viselte a költségeket.

— Manapság milliós költségvetéssel dolgoznak a sportegyesületek. Ebben a költségvetésben tekintélyes tehertétel az edző. Az edző szerződötése teljesen felesleges. A régi békevilágban a játékosok edzését a csapatkapitány végezte a legnagyobb lelkesedéssel, odaadással és hozzáértéssel. Akkor vasfegyelem tartotta össze a csapat tagjait. Ma például havi 35 ezer lel fizetést huz az egyik edző és a csapat a fegyelmetlenségnek elszomorító példáját nyújtja. Kiábrándítóan hat ennek az egyébként szép sportnak üzletté való elfajulása. De már kezd derengeni. Városunk kisebb sportegyesületei kezdenek visszatérni az amatőrséghez. Közülük néhányan már kimondták, hogy játékosaiknak sem fizetést, sem prémiumot nem adnak.

A játékosok játszanak magáért a sportért. Ha ez az elv el fog terjedni és a nagy egyesületek is magukévá teszik, akkor megint nemes sport lesz a labdarugás. Ettől azonban — sajnos! — még messze vagyunk.

A Tália-szintársulattal bevonul Aradra az igazi kultúra

(ARAD) Aradváros színházba járó közönségének a jövő hónapban kiemelkedő művészi élményber: lesz része. A város ideiglenes bizottsága két hétre engedélyt adott a dr. Kádár Imre igazgatónak alatt álló cluj-oradeai „Talia”-szintársulatnak, hogy az aradi színházban előadást tartson.

Mi két előadást látnunk Oradeán és kénytelenek voltunk megállapítani, hogy mi aradiak

évtizedek óta nem kaptunk színházunkban oly maradéktalanul művészi teljesítményt, mint amelyet dr. Kádár Imre szintársulata produkált.

Elsősorban ki kell emelni a színigazgató hozzáértését, képzettségét, művészi ízlését. Szinte meglepetésként hatott a szintársulatnak óramű pontosságú összjátéka, a nálunk oly régóta nélkülözött fegyelem és a művészi teljesítmény tökélye. Mindehhez járul a díszletek ragyogó pompája, a színpadok stílusos és izléses kiállítása, a segédzsemélyzet és zenekar precízitása.

Amit Kádárék nyújtanak, az olyan művészi teljesítmény, amely akármely nagyvárosi színpadon is feltűnést kellene.

Arad színházi közönsége két hétig igazi színházat fog kapni. Ödítő oázis lesz ez a kéthetes szízon a mi „speciális” színjátásunk sivatagában.

Hölgyeim,

ne keseregjünk az elveszett múlton..

(ORADEA.) Ami aljbb következik, mindig aktuális téma. Napilapok „Asszonyok” rovata, folyóiratok, színházi, társadalmi és szakmai lapok foglalkoznak ezzel a kérdéssel, legtöbbször azonban kerülgetve az igazságot. Az Ország-Világ munkatársának alkalma volt erről a problémáról beszélgetést folytatni egy oradeai kitünő orvoskozmetikussal, aki érthetően nem kíván szerepelni alanti nyilatkozatával kapcsolatban.

— Mint nagy kérdőjel mered sok-sok tükörből a bele-néző női archa: **hol végződik az ifjuság és hol kezdődik az öregség?** — kezdte szavait informátorunk. A görcsös igyekezet és meddő harc, amelyet ennek a végzetes határvonalnak eltolásáért a kozmetika összes fegyvereivel folytat, sok nő lelkét, idegzetét és nyugalját teszi tönkre.

Vannak olyanok, akik a fiatal szépségnek minden diadalát kiélvezték és nem hajlandók bucsut mondani a megszokott örömeknek akkor, amikor a parancs erre inti őket.

Mások viszont ifjui göggel, tapasztalatlan közömbös-séggel mennek el az élet kínálkozó élvezetei mellett és riadtan szaladának utánuk akkor, amikor már késő.

Fiatal lányok: tarka pillangók, karcsuak, lengék, a pillanatnak élők, gondtalanok és felületesek. Várakozó lélekkel, üres szívvel repülnek a jövő felé, amely arra hivatott, hogy tartalommal töltsen meg a csinos formát. Önmagukra irányul minden vágyuk és minden gondolatuk saját személyük körül forog. Az ifjuság jogos önzése ez, amely még nem akar, nem is bír adni, — csak elfogadni tud, csak kapni kíván. Szeretetet, élményt, életet vár és mindezért cserébe nyújtja érintetlen frissességét, bájos fiatal-ságát, vonzó szépségét.

Igy van ez rendjén, de csak az értékek az ifjúkor ki-váltságai, pótolhatatlanok, utánozhatatlanok

és balga az a nő, aki hangzatos reklámok hirdeté-selnek csak egy percig is elhiszi, hogy emberkéz gyárthat valaha oly csodaszert, amely kijavítja azt, amit a természet elrontott.

Elrontott? Álljunk meg e szónál, mert ebben gyökere-zik a tévedések és félreértések ezerágu fája!

Az öregedés nem bűn, nem hiba, nem betegség, hanem az életnek normális fejlődése, az idő mu-lásának egészséges nyilvánulása, ennek folytán nem kell leplezni, javíthatni, megsírítani, hanem méltósággal és nyíltan kell viselni.

Szomorú lenne a világ, ha 30 éven felüli nőnek nem lenne létjogosultsága. Szomorú lenne elsősorban azoknak

a férfiaknak, akik nem játékszerre, időtöltésre, mulatságra vágnak, hanem akinek élettársra, jó barátira, segítő szivre van szükségük.

Izléses nő tud valóságot nyújtani, anélkül, hogy illuziókat rombolna és tud megőregedni úgy, hogy esztétikus maradjon.

Szépségben megőregedni nagyobb művészet, mint szépítő szerekkel mesterséges fiataliságot mimelni; több lelki erő kell hozzá, de viszont maradandó az eredmény.

TANÁCS MINDEN NŐNEK, AKI ELJUTTOTT A NAGY HATÁRVONALRA

A recept semmiben sem hasonlít a kozmetikai hirdetésekhez, mert nem azt igéri, hogy örökké szép maradjon, hanem azt, hogy

sohasem lesz nevetséges.

Nem azt, hogy hódítani fog, hanem azt, hogy nem fogják megenni. Vonuljon el néhány hónapra az emberek elől és használja föl jól ezt az időt.

Ne keseregjen az elveszett multon, hanem építse fel a méltó jövőt.

Az már felesleges kozmetikai szerek árából reparáltassa meg, ha netán szükséges fogait, mert ezentúl sokat és szívesen fog mosolyogni. Egyék több gyümölcsöt, mint tésztát, koplaljon egy kicsit és tornázzék sokat, hogy testalkata arányos, mozgása szabad és könnyed legyen.

Az érett kor nagy értéke az időtöbblet, amelyet azáltal nyer, hogy ellentétben az egocentrikus fiatalisággal, nem foglalkozik állandóan saját magával és ráér más dolgok és más emberek iránt érdeklődni.

Minden órával, amelyet idegen gond enybitésére, idegen sors könnyítésére, idegen élet megfigyelésére fordít, saját magát gazdagítja.

Elfogulatlan és öntudatos viselkedés érdekesebbé fogja tenni, mint a bordó fürtök és értelmes szavainak okossága jobban fog vonzani, mint festett ajkak pirja. Mert amit szellemével és lelkével nyújthat embertársainak, az hamisítatlan érték lesz, míg az, amit ma még megjelensévével mutathat,

csak keservesen erőszakolt műfiataliság lehet...

És kinek kell ez, amikor annyi igazi szaladgál mindenfelé?

— És most még egy szót az öltözködésről — folytatja szavait kitünő informátorunk.

— Ne higgye azt, hogy az élénk színek fiatalitának és viseljen bátran fekete ruhát fehér dísszel.

Ez mindig elegáns és olcsó, mert ugyanaz a cipő, kalap, táska, stb. több ruhához egyformán jól illik. Minél díszrebb a tebb az öltözete, annál jobban érvényesül benne saját egyénisége, míg tuldivatos és feltűnő ruhák kiemelik korának és külső megjelenésének hiányosságait.

— Ha egy asszony a fiataliságon túl van, ne próbálja visszáidézni azt, mert ezzel csak hiábavaló görcsös erőlkö-

dést fejt ki és miközben üldözi az elérhetetlen fantomot, szem elől téveszti az elérhető boldogságot. Ne akarjon pompázni nem létező szépségével, hanem fejlessze élővé elsatnyult lelkét. Mondjon le az ifjuság örömeiről és élvezze a meglett kor nyugalalmát.

— **Ne rakja magára a fiatalság festett álarcát** — fejezte be bölcs szavait az oradeai orvoskozmetikus, — amelyet mindenki felismer és gunyolódik meddő igyekezetén, hanem — ezt őszinte jóakarattal üzenem az Ország-Világ hatalmas olvasótáborán keresztül a hölgyközönségnek —

viselje bátor méltósággal az öregség igazi arcát és szép lesz, ha jól ápolt finomsággal korának megfelelő esztétikus látványt nyújt.

A pénz beleszól...

(TIMIȘOARA.) Az antiszemitizmus teológiai érvei között leghététköznapibbak azok, melyek a szeretet vallásával a zsidók bosszuálló istenét állítják szembe: Jehovát, aki megbünteti az atyák vétkeit hetediziglen. A bosszuálló Jehovára felépített demagógérvelés természetesen teljesen felelőtlen és logikátlan. Viszont azonban a gyakorlati élet számos példával szolgál arra nézve, hogy

azoknak, akiknek minden sikerül életükben, éppen csak a gyermekeik nem sikerültek.

Holott vagyónak felet szívesen odaadnák érte, ha méltó utódjuk, munkájuknak megbízható folytatója született volna.

Megértjük tehát a nagyvállalkozó fájdalmát, akinek nem sikerültek a fiai s most leánya sem egy hozzá méltó fiatalemberbe szeretett bele, hanem csupán egy fiatal tisztviselőbe, aki bármily jólnevelt, tanult, korrekt és tehetséges, a gyárvállalatától, mely néhány év előtt alkalmazta,

mindössze ötezer lei havi fizetést kap.

Megértjük, hogy az öregur nem ilyen vöről álmódott. Annál kevésbé, mert a kisasszony rendkívül csinos, kedves és művelt fiatal leány, aki akkor is joggal álmodhatna előkelőbb vőlegényről, ha a papája nem lenne véletlenül többszörös milliomos és gazdasági életünk egyik legirigyeltőbb notabilitása. Nem is tudunk dörgegelmesen vádat emelni a kegyetlen apa ellen, aki a fiatalok boldogságát megzavarta és összeköttetései révén elintézte, hogy **leánya udvarlóját Timișoaráról egy vidéki fióktelepre helyezték át s így a fiatalok ne találkozhassanak.**

Megértjük, mondom, hogy a pénz beleszól ebben az

esetben a szerelembe. De az öreg urnak is meg kell értenie, hogy az ő terveit is keresztezi a saját pénze, amiből természetesen jut leánya számára is. A kisasszony, aki oko lánya s így tudja, hogy hiába szállna sikra vőlegényéért, látszólag belenyugodott az áthelyezés tényébe és zavartalanul élt tovább úgy, mint eddig, mintha mi sem történt volna. Dél tájban pontosan megjelent a strandon is, ahol, amíg vőlegénye Timișoarán volt, mindennap együtt uszott vele néhány hosszat. Most azonban, noha szenvedélyes vizimádó, sohasem látni az ifju hölgyet a medencében.

▲ fürdőzésre szánt időt ugyanis néhány nap óta a strand telefonja mellett tölti.

Onnan hívja fel interurban a vőlegényét s vallanak egymásnak szerelmet a telefondróton és félórán keresztül, mert ugyanebben az időben ráér a vőlegény is, akinek ebédszünete van a hivatalában. Hogy a telefonudvarlás meglehetősen költséges passzió, mit sem tesz, hiszen a papa nagyon gazdag s mint mondtuk, leánya számára is jut megfelelő zsebpénzre.

Igy tehát hiába szólt bele a pénz a fiatalok szerelmébe, mert

ugyanaz a pénz, a papa pénze hozzásegíti a szerelmeseket, hogy naponta félórán keresztül hallhassák egymás hangját és biztosíthassák egymást sírig tartó szerelmükről..

Ásó, kapu sem j válaszolja elv őket, hogy látszik... n—g

Az angol ur és a Floyd-sori korzó

(TIMIȘOARA.) Leültem valamelyik délután a Palace-kávéház teraszára és elnéztem az évek óta megisméltendő képet, a büszkeképű, blazírtak látszó timișoaraiakat és az elvétve itt időző, csodálkozó külföldieket.

Csak néztem az egymásután felbukkanó arcokat, a nők uniformizált „egyéni” kreációit, a kildítszó lábujjakat, a felgöngyöltett frizurákat, a sok színes holmit, a teljesen azonos formára és színűre festett merev arcokai és arra gondoltam — merész gondolat manapság —, hogy vajjon melyik férfi vállalkozna arra, hogy úgy, mint régen, egy ilyen agyonfestett ajak megcsókolására velemedjék.

A mai mesterségesen színes világban meghall a csók, elmúlt a női ojak varázs, a harmatos, piros női száj, mely a szerelem kapuja volt. Ma már ahhoz, hogy egy női ajak csókképes legyen, külön kozmetikai műveletet kell végezni és ugyan melyik nő választaná a gondosan kiránczosított ajak helyett a röpke csókot, ha előtte és utána prepartálni keli a száját. Hiszen ha csak vizet iszik, utána hirtelen mozdulattal „utánfesti” a már festéktől ragadó ajkát.

Ilyen tulajdonságok azonban csak a korzón láthatók, mert oda különleges izlésű és felfogású közönség jár, amelyik egymást tul akarja festeni és öltözni, amiért az odatévedt „civiliek” vagy idegenek előbb csodálkoznak, azután kezdik magukat a korzó nevezetű revü színpadán kényelmetlenül és hiányosan öltözöttnek érezni.

Beszéltem a korzóról egy angol urral, aki a napokban érkezett Timișoarára egy vállalat meglátogatására. Azt mondta, hogy a timișcaraiak „tulöltözöttek”, hétköznap is ünnepi külsejük van, ami az egész népnek vasárnap délutáni izt ad. Merev a korzó-elegancia, tehát nem nagyvárosi és amit a korzóbéliek eleganciának hisznek, az a külföldi szemében áruhának tűnik, mert jól-rosszul takarja az illető tulajdonképpen társadalmi rangfokozatát.

Ennyit mondott az angol a timișcarai korzóról és — úgy érzem — ebben a megállapításban sok az igazság.

Vakmerő éjszakai támadás egy ismert aradi kereskedő ellen

(ARAD.) A napokban egy este nagyobb társaság szórakozott a Dácia-kerthelyiségben. Az asztalnál a cukorgyár egyik főtisztviselője ült családtagjaival és egy fiatal urilány vendégével, akinek kedvéért néhány ismert fiatalember is résztvett a mulatozásban. Éjjelután három óráig tartott a kellémes, ufésztelen szórakozás, a fiatal emberek közül egy általánosan ismert ifjú kereskedő volt a legkiválóbb udvarlója a vendég urilánynak, akit egészen hazáig kísért a főtisztviselő cukorgyári lakásáig. És ez lett a veszte.

A cukorgyár kapujában elbucsuzott ismerőseitől és visszaigyekezett a város felé. Gyanútlanul haladt a gyéren világított, elhagyatott külvárosi uccán, amikor

hirtelen három-négy jólöltözött fiatalember ugrott elő, elállta a kereskedő útját és boxerrel, botokkal agyba-főbe verte a hirtelen támadástól szinte megbénult és védekezésre képtelen fiatalembert.

Segélykiáltásait meghallotta a cukorgyár portása. Kinyitotta ablakát és kinézett, mi történik a gyár közelében. A támadók persze azonnal észrevették, hogy a portás személyében váratlan tanu jelent meg néhány lépésnyire tőlük s ezért jónak látták faképnél felejtetni áldozatukat, akit minden valószínűség szerint ki akartak rabolni. A majdnem végzetessé vált kalandon átesett kereskedő nyomban a rendőrség központi ügyeletére sietett, ahol ismeretlen tettesek ellen megtette a feljelentést. A rendőrség bünygyi osztálya megindította a nyomozást, de mind-ezideig nem sikerült kikutatnia, hogy kik voltak az éjszakai merényletek.

Ez a legutóbbi támadás nem egyedülálló a cukorgyár környékén.

Többször fordultak elő ezen a helyen hasonló merényletek, de egyetlen esetben sem sikerült a tetteseket kinyomozni.

A cukorgyár környékének közbiztonsága minden kritikán alul áll.

Gyakori razziákkal és sűrűbb rendőri őrzéssel kell megtisztítani a környéket a kétes elemektől, hogy a személy- és vagyonbiztonság ne forogjék állandó veszedelemben ezen a kétes elemektől amugyis is tulterhelt vidéken.

— *Helycs-e, hogy a politikában mostanában minden szem Vaida felé néz?*

Kohnt, aki tudatlan, tanulatlan ember volt, egy szombati napon felhivták a törához, ahol el kellett mondani a szokásos brochét, de Kohn elfelejtette az áldás szövegét és izgatottan, idegesen nézegetett a mellette álló sámeszre, aki végül is így szólt hozzá:

— Engem hiába néz, an mir ist ka Broche.

— *Milyen helyzetben van Tatarescu miniszterelnök a szélsőjobboldali pártokkal szemben?*

Kohnné kétségbeesetten kérdi a cselédétől:

— Hát Zsuzsi, miért akar elmenni, hiszen nálam jó helye van.

— Igen, nagysága — mondja Zsuzsi — csak az a baj, hogy a Mórickát sétálni kell vinni és kisl a szemem, mert azt hiszik, hogy az erylén.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pénzfelvételekre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

MINT TÉLEN A LAKÁS KÁLYHA NÉLKÜL, olyan az üzlet vevő nélkül. Új vevőket ma már csak jó szabadtéri reklám által szerezhetsz, mert bármilyen jó árut tart vagy készítesz, nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az

ORSZÁG-VILÁG „AGGE” REKLÁMOSZTÁLYA elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait.

Ardeal és Banat legelterjedtebb magyar napilapja a

Temesvári Hirlap

megjelenik naponta, vasárnap kivételével, a déli órákban

Ingyen kölni

HÉTFŐ

Ragyogó arccal jött ma haza a feleségem: — Képzeld, Pucikám, találtam egy nagyszerű drogériát. Véletlenül bementem tejkrémet venni és amikor fizettem, a drogista átadott egy bevásárlási könyvecskét azzal, hogy ha ezer lei értékű bevásárlás összegyűlik, ingyen ad egy üveg kölnit.

KEDD

Feleségem csak úgy mellékesen jegyezte meg ebéd után:

— Voltam abban a drogériában, vásároltam egyet-mást. Igaz, hogy pillanatnyilag mindennel el vagyok látva, de mindig jó, ha van ott-hon mindentől egy kis tartalék. Vettem néhány gumiszivacsot és szalmapapucsot, huszonöt kókuszszappant, három liter benzint, husz iv angoltapaszt és két tucat tyukszemgyűrűt.

— Tyukszemgyűrű? — kérdeztem csodálkozva — hisz nekünk nincs is tyukszemünk!

— De még lehet — felelte nőm. — Háromszáz leiért már bevásároltam, még csak kétszáz hiányzik és megkapom az ingyen kölnit.

SZERDA

Ma pacal volt ebédre. A pacal állítólag remek étel, de én utálok. Kérdeztem a feleségemet:

— Miért van ma pacal?

— Nemesak ma van, Pucikám — csicseregte — hanem most néhány napig mindig lesz. Ha pacal van, megtakaríthatok egy kis pénzt és erre most sürgős szükségem van, mert már elfogyott a kölnim. Ma vettem néhány fogkefét és fürdőkeztyűt, öt üveg körömlakkot, tíz doboz kamillateát, hat tégely vazeint és másfél kiló svábbogárport.

— Svábbogárport? — kérdeztem csodálkozva — hiszen nekünk nincs is svábbogárunk.

— De még lehet — felelte nőm. — Hatszáz lei már együtt van, most már hamarosan meg lesz az ingyen kölni. Tanulhatsz tőlem, Pucikám.

CSÜTÖRTÖK

Ma reggel kávé helyett három gramm amerikai mogyorót kaplam reggelire, ebédre megint pacal volt, de kisebb adag, mint tegnap, vacsorára pedig a megszokott sültkrumpli helyett csupán egy fél zöldpaprika.

Feleségem nagyobb csomaggal tért haza a drogériából és boldogan újságolta, hogy ezúttal különösen hasznos cikkeket szerzett be, úgy mint: tizenkét körömkefét, öt tucat szobafüstölő rudacsát, fél kiló hirtőport, tíz tubus szunyogcsipés elleni krémet és öt tégely hajdusági bajuszpedrőt.

— Bajuszpedrőt? — csodálkoztam — hiszen nekünk nincs is bajuszunk!

— De még lehet — vágott szavamba nőm. — Most már csak száz

lel hiányzik és megkapom az ingyen kölnit. Na, Pucikám, mit szólsz a te ügyes kis feleségedhez?

PÉNTEK

Amikor reggelire megkapom a tiz szem patlogatott kukoricámat, azt mondja a feleségem:

— Nincs értelme, Pucikám, hogy a szájunktól spóroljuk el a falatot. Legjobb lesz, ha azt a hiányzó száz leit inkább ideadod nekem, nem akarom tovább huzni a dolgot. Most mindjárt lemegyek a drogériába, veszek negyven csomag fogvájót, két liter desztillált vizet, egy fél kiló timsót és végre megkapom az ingyen kölnit.

Adtam neki a száz leit, nőm szivrepesve távozott, de csakhamar lógó arccal lért vissza.

— Nem értem ezt a dolgot — mondta leverten — úgy látszik az a drogéria megszűnt.

— Miből gondolod?

— Mert le van eresztve a redőny és ki van írva: „Ezen bolthelyiség azonnal kiadó”.

— Látod, látod — mondtam neki szemrehányóan — így spórolsz te nekem! Négy nap alatt kiadtál kilencszáz leit és még mindig nincs kölnid.

— Dehogy nincs, Pucikám, ne félts te engem! Néhány lépéssel odébb találtam egy nagyszerű drogériát, ahol száz leiert vettem egy üveg kölnit, de tulajdonképpen ingyen kaptam.

— Ingyen?

— Igen, mert adtak a száz leiről egy blokkot és ha ezeröttszáz lei értékű blokkot összegyűjtök, ingyen kapok egy nagy doboz pudert. Épp jól jött ez nekem, néhány nap múlva ugyanis elfogy a puderem.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pesti levél:

Dr. Ambrus József, a „Jogállat” című lap szerkesztőjének különös állásfoglalása

A Jogállat című lap, mint hirdeti évente tizszer jelenik meg. A szerkesztője dr. Ambrus József. Vigyázat, két Ambrus József van, az egyik igen tekintélyes budapesti ügyvéd. A Jogállat szerkesztője a fiatalabb.

Pár éve keresztelték.

Ebből a rendkívül vidám ujságból, amelynek egyik rovatcíme: „Kiskaté pesti jogborjuk részére”, öt kitűnő dolgot tudunk meg. Például azt, amint a lap írja, hogy

az éjszakai mulatókban a vendégek szórakoztatására alkalmazott táncosnők rendőri ellenőrzés céljából egészségügyi lappal rendelkeznek.

Al lap óvatosan a számot is közli. „1 P. 39.728/1933. Bp. tvsz. dr. Megyessy Agoston tan. elnök.

De még meglepőbb, az a hirdetés, ami a Jogállat nyolcadik oldalán jelent meg. Így fest:

A JOGALLAT UTAZASI IRODAJA:

Óriási utazási kedvezmények Galiciából idefáradt hölgyek és urak részére! Nagy társasutazások Madagaszkárba!

Csak oda, vissza nem. Világakció! Magyarországon kizárólagos képviselet nálunk, Moutet francia gyarmatügyi miniszter ur ökegymessége magas védnöksége alatt, magyar hittestvérei nyugalma érdekében utazzon és maradjon örökre a földi paradicsomban: Madagaszkárban. Nyílt tengeren való hajósüllyedés esetére podgyász (Bagázs) biztosítás.

Madagaszkárban nincs Horváth-tanács és valutaügyészség, de örök a nyár.

Egy öreg galíciai ennek a hirdetésnek a szövegét sokkal különb magyarsággal írná meg, mondjuk, ha három hónapot töltene Budapesten, mint átutazó vendég.

Ennyit a szerkesztő stílusáról.

Dr. Ambrus József antiszemita. Madagaszkárba küldi a galiciánereket. Ahhoz, hogy valaki antiszemita legyen, előfeltétel az, hogy ne legyen zsidó származásu.

Vagy csak egy zsidó lehet antiszemita?

Dr. Ambrus József két vagy három évvel ezelőtt keresztelkedett ki.

A zsidó hitközség tette lehetővé neki, hogy ledoktoráljon, hogy ügyvéd lehessen, a szerkesztő a zsidó menzán étkezett. A zsidó menzát zsidók tartják fenn, zsidók pénzből kosztolt évekig, dr. Ambrus József a Jogallat antiszemita szerkesztője.

Rendben van, hogy nem köszöni meg, az ingyen-ebédekét. De miért haragszik?

A magyar hittestvérek nyugalma pedig ne féltse. Ők egész bizonyosar meg tudják védeni magukat. Ha kell még vele szemben is.

Kedves Ambrus dr., maga, ha éppen ráér, csak írja tovább a kis-kátét a pesti jogborjuk részére. Ha vannak ilyen borjuk, s hozzá még olvasni is tudnak, s ráadásul el is olvassák; megérdemlik.

De ez a kiállítás nem volt elegáns!... Képzeld, éppen ma, amikor még a nagyszülők származása is fontos!...

Kérdezzük: nincs igazunk?

— *Miért kell a football-sztároknak jó állást adni?*

Egy vándorló bócher bemegy egy vendéglőbe és ott jól megvacsorázik. A vendéglős odaül az asztalához és beszélgetni kezd vele. A bócher, bármiről is kérdezi őt a vendéglős, mindenről tud beszélni. A vendéglős csodálkozva hallgatja a nagy tudású bóchert és egyszerre csak így szól:

— Érdekes, hogy te milyen nagy tudású ember vagy. Igazán kíváncsi vagyok, mi lehet az, amit te se tudsz?

— Ha csak erre vagy kíváncsi — mondja a bócher — megmondhatom. A vacsorámat kifizetni például nem tudom.

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak

— Még messze vagyunk a fütési szezontól, de a tüzifapiacon máris megindult a spekuláció, amely felverte a tüzifa árát. Nekünk nem fáj a fejünk azokért, akiknek módjuk van vaggontételekben már most beszerezni a téli fütőanyagot. De igenis szót emelünk a kis egzisztenciák érdekében, akiknek a téli fütés éppen olyan nagy probléma, mint a mindennapi falat kenyér. Valahol hiba van a tüzifafronton. Nem kutatjuk, hogy hol? Lehetséges, hogy a termelőnél, vagy a kereskedőnél. Annyi azonban bizonyos, hogy baj van a tüzifa körül. Az illetékes hatóságoknak bele kell szólni ebbe a kérdésbe, amely a kisemberek elevenébe vdg.

— Alig becsértelték le a végrehajtók Bloch Janka fotószaküzletét, a hivatottak és kontárok egymásután kísérleteznek belekóstolni a felszabadult szakmába. Valahogyan olyan képe van ennek a túlekedésnek, mint amikor hullaszugra gyülekeznek a döggeselek...

— Sovatan az idén egy új szállóige született meg és így hangzik: — De odahaza nem ismerjük egymást!...

— Egy botrányos körülmények között nemrég véget ért aradi válópernek kellemetlen mellékhatása fakadt. Önhibáján kívül belekeveredett a kinos ügybe egy szimpatikus köztisztviselő, aki ellen megindították a fegyelmi eljárást.

— Az oradeai Japport-cukrázdába jár egy hölgy, elnevezték Vade mecumnak Akárki szól neki, hogy jöjjön vele, vele megy.

— Az amerikai filmvállalatok közül a Metro, Paramount és Warner a most következő szezonban erősen leépítenek. Az egyik személyzetén, a másik reklámorganizációján, a harmadik üzemének minden részén máris megkezdte a fukarságig menő spórolást. Az ok: nem jól mennek az amerikai filmek.

— Nagyon jól mondott a napokban törzsasztalánál Ranschburg Sándor aradi bornagykereskedő: — Manapság a nők azért néznek a tükörbe, hogy biztosak legyenek afelől, hogy a kalapjuk nincs egyenesen a fejükön.

— A kulisszákon innen és a kulisszákon túl elkeseredett harc folyik az ecelfronton. A harc ebben a pillanatban még nem dőlt el, tehát nem is akarunk hozzászólni, mindössze cseseden megjegyezzük, hogy dr. Vasile Cucu városi főorvos nyílttete a Margina-Reșița ecetgyár érdekében: az egész városban nagy feltűnést keltett.

— Horváth László, a szintársulat szimpatikus bonvivánja Aradon tölti a nyarat. Törzsasztalánál viccekkel traktálják egymást a színészek Jeles barátunk kánikulai vicce a következő: — Tudjátok-e ki a legnagyobb pesszimista? — Na ki? — Az az ember, aki 35 fokos hőségben kimegy napfürdőzni a strandra és a biztonság kedvéért egy kvarclámpát is kivisz magával.

— A közeli Vafa de jos—Alváca és Moneasa—Menyháza fürdők állítólag nagyon leégtek az idén. Egynehány tájékoztatlan idegen még csak elvetődött ezekre a jobbsorsra érdemes üdüihelyekre, aradiak azonban nagyon kevesen voltak a vendégek sorában.

— Kezdődik a nagytakarítás, rendbe kell hozni a lakást és felül kell vizsgálni a lakás legnagyobb diszét, a csillárokat. A gondos háziasszony idejében gondoskodik minderről és megnézi a híres, olcsó és szép IFA-csillárokat. (x)

Ellenőrizhetetlen forrásból jelentik, hogy a jövő sziniszezonban a direktorok meg nem támadási szerződésre kötelezik a társulat hölgytagjait, — okulva az elmúlt évi szomorú tapasztalatokon.

— Egy kis timișoarai pletykus. A híres nőcsábász, a strand rettegett lovagja beteg. A társaságban érdeklődve kérdi valakit: — Mi baja van? — Nőgutát kapott! — hangzott a malicőzus válasz.

— Társaságában mondta a napokban Erber Dezső, a legszimpatikusabb bankvezérek egyike a következőket: ...minden reggel, ha elindulok hazuról, azt mondom magamnak. — ma találkozni fogok egy arcdtlan, egy hálldatlan és egy sokat beszélő emberrel. — Mondanunk sem kell, hogy sohasem éri meglepetés.

— Még erősen a fülünkbe csengenek a konjunkturás idők azóta már botrányosan kimult tisztavirágéletű biztosító intézetek hangzatos reklámjai. Talán ezért borsószik ugy a hálunk, amikor az „Általános tuánivalók” című hirdetésekben megtudjuk, hogy a Timișoarai Segélyző Egyesület 85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül veszi fel a tagjait. Ejnye, ejnye, — ezek biztosan a ráfizelésből élnek!

— Kettő beszélnek a Lloyd-klubban egy jelen nem lévő uriaszszonyról. — Kérlek — mondja az egyik — az egy tisztességes asszony... a szó legrosszabb értelmében.

— Egy cluji ismert nőorvos meséli, hogy a Kádár-társulat egyik széke szépsége nemrégiben felment hozzá valamilyen panasszal. Miután baját elmondta, így szólt hozzá a nőorvos: — Most pedig, kedves művésznő, vetkőzzék le. — De kedves doktor ur — szabadkozott őnagysága — mindjárt az első vizitnél?...

— Lapunk más helyén megírtuk azt a brutális támadást, melynek a napokban majdnem áldozata lett egy aradi kereskedő. Lapzártakor értesülünk, hogy az első orvosi segély alkalmával tetanus ellen is beoltották, az injekció azonban oly rosszul sikerült, hogy két napon igen aggodalmas volt az állapota.

— Hát igen, bár előre látható volt, mégis mindenütt meglepetést kellett a válóper hire. Ez a házaspár ugyanis úgy szerette, hogy majd megette egymást. Az utóbbi időben már majd megette egymást.

— Még egy hasonló pletykus. A közismert fiatal pár rövid házasság után elvált. A házasságot alaki okok miatt bontották fel. Ugyanis a férj egy ronda alak.

— Több tárgy nem lévén, még elmondjuk a kikeresztelkedett vezérről, aki buzgó antiszemite és egyuttal olyan süket, mint az ágyu, hogy a napokban egy zsidó látogatója volt, akiről másnap a következőket mondta társaságában: — Micsoda zsidó impertinencia, a tilkárom azt mondta, hogy ez az ember engem tegnap tegezett?...

BÉLYEGGYÜJTÉS

PEXIP 1937

Az idei év legnagyobb filatéliai eseménye kétségtelenül a párisi nemzetközi bélyegkiállítás volt, amelyet a világhiállításah egyidőben tartottak meg. A gigantikus szemle főrendezői E. Dole, a francia filatelisták szövetség elnöke, Rochette ezredes és „le Pileur” főtitkár voltak, akik tudásuk legjavával bizonyították a világ minden részéből Párisba érkezett gyűjtőknek hozzáértésüket és a francia filatélia magas színvonalát.

A kiállítás, amelynek rövidített elnevezése PEXIP volt, június 18-án nyílt meg a Grand Palais északi szárnyában, ahol a roppant értéket képviselő anyag 1400 vitrinben nyert elhelyezést. Már a megnyitás előtti napokon Párisba érkeztek a PEXIP külföldi zsűritagjai így a Kumpf-Mikuli (Ausztria) Riesco (Nagybritannia) Hall (USA) de Beer (Hollandia) Strandell (Svédország) Poncelet (Belgium) Ing. Müller (Ausztria) Liechtenstein (USA) Savides (Görögország) Ruhl (Belgium) Costeurs (Hollandia) Melville (Nagybritannia) von Rudolff (Németország) Rachmanow (Lengyelország) Brocks (Dánia).

A megnyitás június 18-án délelőtt 11 órakor folyt le a Grand Palais dísztermében. A megnyitás után a vendégek a rendezőgárda kalauzolása mellett megtekintették a kiállítást. Ugyanakkor kezdte meg a zsűri is munkáját, amely több napig tartott és a következő eredménnyel zárult: 1. Francia csoport: a Grand Prix-t (nagydíjat) nyerte L. Dubus (Páris) óriási francia speciális gyűjteményével. 1849—1871 közötti bélyegkiadványaival aranyérmeket kapott C. Hallu (Páris) és E. Motte-Flipo (Tourcoing). Dillemann P. üzvegye bonzérmetet nyert csodálatos Bordeaux kiadványaiért. Ebben a csoportban díjakat kaptak még: J. Quantin, Páris (francia speciálgyűjtemény) de Fayolle, Páris (francia ballonpósták) Dumont tábornok, Eeuilly (20 cent 1867-71 feldolgozása) dr. C. Chase, Páris (az 1870 évi Ceres-kiadvány lemezfeldolgozásai) dr. G. Fulpius, Genf (francia gyarmati lebélyegzések) Mrs. Fr. Dwight, Newyork (francia gyarmati ritkaságok) Ch. Trassenster, Lüttich (klasszikus Franciaország) Rochette ezredes, Marly (lebélyegzések) H. Wilson, Buchs (francia ritkaságok) A. Kumpf-Mikuli, Wien (bélyegkorszak előtti pecsételések Franciaországban) H. Bauer, Strassburg (Elszászi különlegességek) J. L. Francois, Páris (a kömmün alatti bélyegek specializálva) F. Hamy, Lille (gyarmati négyesblokkok), Lebrun franciaköztársasági elnök tiszteletdíját, egy csodálatos sevresi porcellánt J. Quantin kapta.

Az Európa csoportban különösen a belga gyűjtők arattak sikert. Az aranyérmeket Corbisier de Meultsart (Brüsszel) kapta lebélyegzés és belga speciálgyűjteményéért. Díjakat kaptak az Európacsoporthban még M. A. Studd (London) M. Zurstrassen (Verviers) A de Cock (Brüsszel) dr. A. Magonetta (Charleroi) Stuyck de Bruyere (Antwerpen) J. Diemer (Strassburg) R. Friedl (Wien) A. Stohmann (Wien) Ing. R. Berger (Wien) M. Mauduit (Asnieres) O. Kellner (Bern) R. Hasé (London) H. Lagerloef (Newyork) J. Walle (Petite-Roselle) F. Rufer (Lausanne)

S. Smon (Rastatt) M. Kilcher (Atlantic City USA) C. Obrecht (Grüsch)
H. Ritter (Zürich) M. Buher (Luzern) A. Auberson (Bern).

Nagyon érdekes volt az osztrák-magyar csoport, ahol az aranyérmet B. Brunner (Praha) vitte el. Díjakat kaptak itt még: E. Berka (Praha) P. F. de Frank (Páris) Turóczy A. (Budapest) Térffy Béla (Budapest) Th. Gaube (Wien) E. Klein (Philadelphia), aki az első magyar könyvatos kiadványokból mutatott óriási kollekciót.

Az olasz csoportban kitűnnek N. Castelini (Milano) W. Rainert (Genova) Az 1850 éves 6 Cuartos bélyegekből gyönyörű tanulmányt állított össze J. H. Hall (Newyork), aki ezüst érmet kapott ezért a páratlan munkáért.

Spanyol speciálgyűjteményével kitűnt még Ch. Tollu (Páris).

Különböző európai csoportokban díjazva lettek még: N. S. Alfieris (Alexandria) E. Cohen (Bucureti) P. Arlaud (Neuilly) G. Brock (Muncy) D. Hornung (Strassburg) W. Rachmanov (Varsó) E. Berko (Prága) A. Laskiewicz (Varsó) S. Rembielinski (Varsó) Th. Champion (Páris), valamennyi tengerentuli osztályban résztvett és használatlan komplett gyűjteményével aranyérmet kapott.

A kiálltáson Franciaország győzött, amennyiben a francia kiállítók 3 nagydíjat, arany középdiát és 5 aranyérmet nyertek, második helyen áll Anglia 6 aranyéremmel majd sorrendben következnek: Egyesült Államok (5 aranyérem), Belgium (4 aranyérem), Olaszország résztevői 2, Egyiptom, Ausztria, Svájc Csehszlovákia. Lengyelország, Hollandia résztevői 1—1 aranyérmet kaptak.

Az óriási párisi bélyegkiállítás sokáig emlékezetében marad azoknak, akik láthatták.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Óriási érdeklődés mellett folyt le a nemzetközi filatelista szövetség párisi kongresszusa

Mint legutóbbi számunkban megírtuk, az idei párisi nemzetközi bélyegkiállítással egyidejűleg tartotta meg a Fédération Internationale de Philatélie (Nemzetközi filatelista szövetség) kongresszusát, a melyen 12 európai és 7 tengerentuli állam delegátusai vettek részt.

Az óriási tárgysorozat, amely 21 pontból állt, a kongresszus egy nap alatt intézte el. A kisebb jelentőségű indítványokat néhány perc alatt intézték el, de voltak érdekesebb javaslatok, amelyeknek elintézését nagy vita előzte meg. Így igen sokan szóltak hozzá az osztrák delegáció javaslatához, amely helytelenítette a luxemburgi „Bélyegnap” határozatot. Luxemburgban ugyanis a szövetség úgy döntött, hogy minden évben propaganda bélyegnapokat tartanak a tagállamokban és ilyen módon igyekeznek népszerűsíteni a bélyeggyűjtést. A határozat alapján valamennyi állam ugyanazon a napon köteles megrendezni a bélyegnapot, ezzel szemben az osztrák delegáció azt igyekezett bizonyítani, hogy a dátum egységesítése esetleg nem felel meg bizonyos országoknak, amelyek szabadkezet szeretnének nyerni ebben az ügyben. Ehhez a megoldáshoz több más delegátus is hozzájárult

és így a jövőben minden filatelista szövetség a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő napon rendezheti meg a bélyegnapot.

Az ifjusági mozgalommal kapcsolatosan Savides görög delegátus arról beszélt, hogy a nagy kiállításokon majdnem mindig ugyanazokat az objektumokat lehet látni. Ennek az az oka, hogy az újabb generáció csak nehezen éri utól a haladókat. Éppen ezért bélyegajándékokkal kellene buzdítani az ifjúságot. A görög szövetség nevében 500 sorozatot ajánl fel erre a célra. Zwolle holland delegátus ugyanerre a célra 150 németalföldi bélyeggyűjteményt helyezett kilátásba, míg Friederich (Svájc) az ifjúság részére ingyen könyveket ajándékoz, amelyek tanulságos adatokat tartalmaznak a bélyeggyűjtéssel kapcsolatosan. A nemzetközi szövetség folytatni fogja az ajándékok gyűjtését, amelyeket azután arányosan szélesztanak a tagállamok között.

Dr. Willer osztrák delegátus beszámolt a bécsi iskolákban tartott filatéliai tanfolyamokról. Ugyancsak hasonló értelmű beszámolót tartott Mr. Klein (Minneapolis USA) és a két referátum elhangzása után a kongresszus elnöke annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a két szép példa bizonyára követőkre fog találni.

A nemzetközi szövetség évkönyve nem készülhetett el, mert a tagok jelentékeny tagdíjhátralékban vannak, ezenkívül pedig a szükséges adatok nagyrésze is hiányzik. Gondoskodás történt a két hiányosság sürgős pótlásáról.

Ezután következett az osztrák delegáció javaslata a bélyegblokkok beszerzésével kapcsolatosan. Dr. Willer részletesen kifejtette az eddigi tapasztalatokat, amelyek azt igazolják, hogy a blokkok iránt órtási az érdeklődés és a spekuláció hallatlan módon nyomja fel az árakat. Emiatt azáltal, hogy a gyűjtők nagyrésze egyáltalán nem juthat az újdonsághoz, vagy kénytelen megfizetni a lehetetlen spekulációs árakat. Határozati javaslatot terjesztett elő, amelynek egyes pontjai így hangzottak:

1. Mondja ki a kongresszus, hogy a jövőben minden szövetség köteles blokkujdonság esetén bizonyos mennyiséget felajánlani a többi szövetségeknek filatelista célokra névértékben.
2. Hosszú oda a szövetségek, hogy blokkokat kizárólag nagyszabású bélyegkiállítás esetén adjanak ki a posták.

A rendkívül érdekes és hasznos javaslatához Dole francia delegátus szól hozzá, aki Franciaország nevében hozzájárult az indítványhoz. Dole után a holland és csehszlovák delegátusok is hasonló értelemben szólaltak fel, majd szavazáskor a delegátusok egyhangulag elfogadták az osztrák indítványt, amelynek a jövőben kétségtelenül nagy gyakorlati eredményei lesznek.

Ezután a hamisításról tárgyaltak a kiküldöttek. Savides görög megbeszélte részletesen ismertette a görögországi hamisítók elleni törvényt, amely ott már érvényben is van, a svájci delegátusok pedig a nagy porci felvert Szekula Géza-féle török hamisítókról beszéltek. Az ügyben — mint a delegátusok kijelentették — júliusban lesz tárgyalás a luzerni főtörvényszék előtt, mivel az első törvényszéki ítélet után a vádlott felekezést nyújtott be. A svájci igazságügyi tanács bizonyos változásokat eszközölt a büntetőtörvénykönyvön és ezek a változások a bélyeghamisításokra is kihatással lesznek.

Nagy érdeklődéssel tárgyalták egy FIP-érem alapításának tervét is. Maingay elnök örömmel üdvözölte a tervezetet, dr. Willer osztrák

delegátus azonban utalva a nemzetközi szövetség nehéz anyagi helyzetére, a határozat elhalasztását kérte. A delegátusok Willer ajánlatát elfogadták.

Végül nagy és szenvedélyes vita keletkezett a legközelebbi kongresszus és nemzetközi kiállítás helyének kijelölése körül. A kiküldöttek végül is elhatározták, hogy 1938-ban Prágában, 1939-ben pedig Németországban lesz a közgyűlés.

H I R E K

RASZTERNYOMASU ELJARAS SZERINT KESZULNEK AZ UJ JUGOSZLAV LÉGIPOSTABÉLYEGEK. Beográdból jelentik: Az új légi postásorozatot az új bélyegnyomda gépeivel készítik, az idő rövidsége miatt előreláthatólag raszternyomással. Gyűjtői körökben nagy érdeklődéssel várják ezt az érdekes újdonságot.

A DANZIGI DAPOSTA KIALLITASON 90 kiállító vett részt, ezenkívül bemutattak még 15 szakirodalmi kollekciót is. A legszebb anyag kétségtelenül prof. Heincke (Königsberg) tanulmánygyűjteménye volt, amely Német Délkeletafrika bélyegeit mutatta be történelmi összeállításban, rengeteg különleges ebélyegzéssel, felezéssel és más specialitással. Nagyon tetszett Rachmanov csodás ó-lengyel gyűjteménye és W. Heilmann léghajóbélyeg és lebélyegzés anyaga. A kiállításon 4 arany, 30 ezüst, 23 bronz és 14 rézplakettet osztottak ki.

A NÉMET BIRODALMI PÓSTA rövidesen új, állandóan forgalomban maradó sorozatot ad ki, amely Hitler Adolf vezért és kancellárt fogja ábrázolni. A német posta ezen a sorozaton kívül portóbélyegeket is nyomtat.

„JÓKIVÁNSÁG”-PÓSTABÉLYEG. Bécsből jelentik: Érdekes újdonsággal fog kísérletezni decemberben az osztrák postalgazgatóság, amennyiben december közepén ugynevezett „Jókívánság” bélyegeket ad ki 12 illetve 24 garas névértékben, rendkívül csinos, mélynyomásos kivitelben. Ezek a bélyegek a karácsonykor és újévkor szokásos gratulációs lapok illetve jókívánságok portócélijait szolgálják. Ha az újtítás beválik, akkor az osztrák posta minden évben ki fog adni ilyen újdonságokat.

NEMRÉGIBEN TARGYALTA a kölni törvényszék Karl König németországi bélyegkereskedő ügyét, akit a bíróság bélyeghamisítással vádolt. Königet két évi fogházra ítélték azzal, hogy kiszabadulása után 5 éven keresztül nem foglalkozhat bélyegkereskedéssel. A szigorú ítélet minden bizonnyal elveszi a hamisítók kedvét a további „tevékenykedéstől.”

Ön is fizessen elő a legjobb, legolcsóbb és legnívósabb magyar bélyegszaklapra. A LÉGRÁDI Dezső szerkesztésében megjelenő

BÉLYEGGYŪJTŐK LAPJA

önt mindenről tájékoztatja. Kedvezményes előfizetési ár 180 lel, amely használatlan bélyegben is beküldhető a lap kiadóhivatalának címére: Budapest, VIII., Pál-uca 6—8, I. 21. Mutatványszámot 16 lel használatlan bélyeg ellenében küldünk.

Ujdonságjelentés

EUROPA

AUSZTRIA (ÖSTERREICH). Novemberben lesz száz éve annak, hogy Ausztriában megindult az első gőzvasút. Ebből az alkalomból az osztrák posta 3 értékből álló sorozatot tervez. Közlebbi részletek még hiányoznak.

FRANCIAORSZAG (FRANCE). A sportsorozat egyes értékei: 20+10 cent barna, 40+10 cent vörösbarna, 50+10 cent lilabarna.

LENGYELORSZAG (POLCZKA). Rydz-Smigly marsall arcképével ellátott bélyeg jelent meg: 25 Groszy feketeskék (Ridz-Smigly marsall).

LIECHTENSTEIN. A munkanélküliek javára, illetve munkalehetőségek propagálása céljából 4 értékből álló gyönyörű sorozat jeent meg: 10 Rappen ibolya, 20 Rappen vörös, 30 Rappen kék, 50 Rappen barna.

OLASZORSZAG (ITALIA). Rómában most nyit meg a szünidei és gyermekvédelmi szövetségek nagy kiállítás. Erre az alkalomra 16 értékből álló sorozat jelent meg: 10 cent sárgdsbarna, 20 cent karmin, 25 cent zöld, 30 cent barna, 50 cent lila, 75 cent vörös, 1.25 líra kék, 1.75+75 c. narancs, 2.75+1.25 líra zöld, 5+2 líra kékszürke.

Légipóstabélyegek: 25 cent sötétzöld, 50 cent barna, 1 líra ibolya, 2+1 líra kék 3+2 líra narancs, 5+3 líra borvörös.

DANZIG. A forgalomban levő 10 Pfenniges érték színét váratlanul megváltoztatták: 10 Pfennig smaragzöld.

FRANCIAORSZAG (FRANCE). A PEXIP-blokk megjelent: 5 és 15, 30 és 50 cent + 4 frank, kék, karminvörös és barna. Példányszám 136 500 darab. A Nansen-alap javára újabb bélyeg jelent meg, amely a newyorki szabadságszobrot ábrázolja: 50+25 Cent, sötétkék.

BCU Cluj / Central Tengerentúlary Cluj

AFGANISZTAN. Mohamed Zahir király trónralépésének negyedik évfordulójára az afgán posta bélyeget adott ki: 50 Pul, lila és barna. (Az uralkodó.)

PERU. A nagyterjedésű délamerikai dilam póstája a limai katedrális felépítésének javára kényszerbélyeget adott ki: 2 Cent, karminvörös.

QUATEMALA. Ubico elnök jubileumára kiadott sorozat 36 daraból áll. A bélyegeket Hollandiában nyomták. A legmagasabb értékekből csak 3000 darab készült. Az ujdonságok nagy részét a spekuláció már összevásárolta.

Bélyeggyűjteményt,

tömegbélyeget veszek. Ajánlatokat továbbít

az **Ország-Világ** kiadóhivatala

— Mit tudott meg eddig a városi tanács a mozivezetőség részéről a muzik deficités helyzetéről?

Kohn panaszkodik Grünnek, hogy a felesége mennyit fecseg.

— Képzeld — mondja — reggel felkel és el kezd beszélni és beszél és beszél és beszél, míg le nem száll az este, folyton beszél.

— Na és miről beszél?

— Ne adj Isten, hogy elárulná.

**Egészen
röviden:**

az

ORSZÁG-VILÁG
(Erdélyi Élet)

a legjobb,

a legrégebb,

a legmagyarabb,

a legérdekesebb,

a legmegbízhatóbb

romániai magyar-

nyelvű riportlap!

Olvassa és terjessze!

In „Caz de negăsiire“ *Oficiul postal*
local este rugat a înapoia revista:
ADM. ORSZÁG-VILÁG ARAD

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

Csak az árak ol-
csók, minőségeink
változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. 0000000

BÉLYEGZŐKÉZŐ

olcsón, jól és
azonnal készít

STAMPA

bélyegzőgyár. Arad,
Str. Eminescu No. 12

Irógépek eladása, számológépek, tőtőtollak javi-
tása. Az ország legrégebb, legjelentősebb szaküzlete

SZEGFU

Arad, Strada Bratianu No. 7. — Telefon 111.

Hol fordíttassa okmányait?

Mitra I. Sándor-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző,
htvatásos **FORDITÓ**, fordításokat eszközöl felelősség
mellett a következő nyelvekből: Román, magyar,
német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz,
latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító Irodája. —
Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palo-
ta. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek ré-
szére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munka-
nélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.